

Kulturní subjekty přišly během pandemie o 4 miliardy

2.6.2023 - Jan Cieslar | Český statistický úřad

Opatření proti šíření pandemie covid-19 dopadla nejvíce na tradiční kulturu, zejména pak na scénické umění a kulturní dědictví. Během let 2020 a 2021 se jejich výsledek hospodaření očistěný o dotace propadl o více než 3,7 miliardy korun v porovnání s rokem 2019. Návštěvnost kulturních zařízení v roce 2021 ve srovnání s rokem 2019 klesla o více než polovinu, meziročně však stoupla o téměř šest procent.

Zatímco výsledek hospodaření v oblasti kulturního dědictví a scénického umění, kam spadají muzea a galerie, památky, knihovny, divadla a další kulturní zařízení, byl v roce 2019 ziskový (374,9 mil. Kč), v roce 2020 došlo vlivem pandemie ke ztrátě ve výši 330,8 mil. Kč. Zároveň v roce 2020 směřovalo do kulturního dědictví a scénického umění více provozních dotací (o 1,7 mld. Kč). Pokud odhlédneme od částek dotací, byl takto „očistěný“ hospodářský výsledek v roce 2020 o 2,4 mld. Kč nižší než v roce předcházejícím. V roce 2021 se v uvedených dvou oblastech ztráta prohloubila na více než 424 mil. Kč a „očistěný“ hospodářský výsledek byl o 1,4 mld. Kč nižší než v roce 2020 a o více než 3,7 mld. Kč nižší než v roce 2019. Tato částka, tj. 3 766 mil. Kč, představuje skutečný ekonomický dopad dvou let pandemie do hospodaření kulturních institucí v oblasti kulturního dědictví a scénického umění.

„Spolu s dopady na hospodaření kulturních institucí zasáhly důsledky pandemie přímo i jejich pracovníky. Netýkalo se to výdělku stálých zaměstnanců, jejichž průměrné nominální mzdy během dvou let pandemie o 9,9 % vzrostly, ale pracovníků na základě dohod a dále účinkujících a autorů pobírajících honoráře,“ uvádí Jaroslav Novák z Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (NIPOS). Ostatní osobní náklady se snížily o 272 mil. Kč, z toho o 231 mil. Kč ve scénickém umění. Celkový objem honorářů poklesl dokonce o 1,025 mld. Kč, v tom o 586 mil. Kč ve scénickém umění a o 439 mil. Kč ve vydavatelské činnosti.

Návštěvnost kulturních institucí v druhém pandemickém roce 2021 v porovnání s předchozím rokem ve většině oblastí mírně vzrostla, celkově o 5,8 %. Ve srovnání s rokem 2019 dosahovala však pouze polovičních hodnot. *„Oproti roku 2020 vzrostla v roce 2021 nejvýrazněji návštěvnost kulturních domů, historických památek, kin a divadel. Pokles naopak zaznamenaly například knihovny, které se však dlouhodobě potýkají s úbytkem fyzických návštěv,“* dodává Ivo Krobot z odboru statistik rozvoje společnosti ČSÚ.

Satelitní účet, který se zaměřuje zejména na ekonomickou stránku oblasti kultury, vydává každoročně NIPOS ve spolupráci s ČSÚ. Aktuální vydání s daty za rok 2021 je k dispozici na webu ČSÚ a NIPOS.

<https://www.czso.cz/csu/czso/kulturni-subjekty-prisly-behem-pandemie-o-4-miliardy>